

**SPREY DÖKÜLMÜŞ 7XXX SERİSİ ALUMİNYUM ALAŞIMLARINDAKİ KABA
İNTERMETALİK PARTİKÜLLERİN İNCELENMESİ**

Elmas ÖZTÜRK

Z.K.Ü. Karabük Teknik Eğitim Fakültesi, Metal Eğitimi Bölümü, 78200, Karabük, Türkiye

ÖZET

Hızlı katılaştırma yöntemi olan spreyl döküm ile 7xxx serisi alüminyum alaşımları (Al-Zn-Mg-Cu) SS70, N707 ve 7075 üretilmiştir. Bu çalışmada, ışık mikroskobu, tarayıcı elektron mikroskobu (Scanning electron microscopy veya kısaca SEM) ve bu mikroskoba bağlı EDX analizi (enerji.yayıcı x-ışınları analizi) ve elektron mikroskobu kullanılarak spreyl döküm prosesi esnasında alaşımların içyapısında oluşan kaba intermetalik partiküller incelenmiştir. Bu çalışma sonucunda N707 alaşımında (Al,Cu)₆(Fe,Cu), Al₆Fe (modife edilmiş) ve Mg(Zn,Cu,Al)_{>2} partikülleri saptandı. SS70 alaşımında aynı fazlara ilaveten Zr yönünden zengin bir fazda saptandı. 7075 alaşımında ise (Al,Cu)₆(Fe,Cu), (Fe,Cr,Mn)₃SiAl₂, AligMg₃Cr₂ ve Mg-Si yönünden zengin bileşikler gözlemlendi. Alaşımların kırılma yüzeylerinin tarayıcı elektron mikroskobu ile incelenmesi malzemede kaba intermetalik partiküllerin üzerinde çatlak oluşumunun başladığını ortaya çıkardı.

Anahtar Kelimeler: 7xxx serisi Al alaşımlar, spreyl döküm, kaba intermetalik partikül.

**CHARACTERISATION OF COARSE INTERMETALLIC PARTICLES IN THE SPRAY CASTING
7XXX SERIES ALUMINIUM ALLOYS**

ABSTRACT

The 7xxx series aluminium SS70, N707 and 7075 alloys have been produced by spray casting which is rapid solidification method. Using light and scanning electron microscopy, along with energy dispersive x-ray analysis (EDX) and electron microprobe, coarse intermetallic particles, formed in alloys during the spray casting process have been examined. In this study (Al,Cu)₆(Fe,Cu), Al₆Fe (modified) and Mg(Zn,Cu,Al)₂ particles were identified in the N707 alloy. The same phases and an additional Zr-rich phase were identified in the SS70 alloy. In the 7075 alloy, (Al,Cu)₆(Fe,Cu), (Fe,Cr,Mn)₃SiAl₂, AligMg₃Cr₂ and Mg-Si rich compounds were observed. Examination of fracture surface of alloys by the scanning electron microscopy showed that crack initiate on the coarse intermetallic particles.

Keywords: 7xxx series Al alloys, spray casting, coarse intermetallic particle